

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

MEGJELENIK HÉTFŐ ÉS CSÜTÖRTÖK KIVÉTELÉVEL MINDEN NAP.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. szám

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. VALENTIN EMIL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Főmunkatárs: Dr. Stern József. Társszerkesztő: Ifj. Wagner Antal.

Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára: 4 fillér

Téboly-politika.

Sándor János belügyminiszter véglegesen megtagadta Temesvár városának azt az ismételt kérését, amelyik egy öt-tani országos elmeógyógyintézetnek építését kérte. Pedig a város ingyen telekkel és más anyagi áldozattal maga is szívesen hozzájárult volna az elmeógyógyintézet építéséhez annál is inkább, mert az egész nagy Délvidéken egyetlenegy sincs ebből a szomorú szükségességből. A belügyminiszter azzal okolta meg rideg elutasítását, hogy Kecskeméten fognak elmeógyógyintézetet építeni, azonkívül kibővíti a budapest-lipótmezei tébolydát is. Végre, akárcsak az uszórások szoktak az előttük terdeplő kölcsönkérőkkel szemben, hivatkozott a pénzügyi viszonyokra. Nem lehet kérem! Nincs pénz!

Nem tudjuk biztosan, ez az igazi, az egyetlen érv arra, hogy Temesvár ne kapjon tébolydát, de a többi, a Sándor János ur által felhozott érvék közül bizony egyik se komoly. A kecskeméti elmeógyógyintézetet papirosan építik csak és helyt nem álló a Lipótmezőre való hivatkozás sem.

A belügyminiszter ur végső érve az, hogy nincs pénz! Nincs pénz — elismerjük ezt mi is. Nincs pénz elmeógyógyintézetekre és nincs pénz kórházakra, népszanatóriumokra, kisdédóvokra, járás-orvosokra sem! Mind a hetvenedrangu kulturtényezőkhöz elölről lakásra záródik a kormány öblös zsebe, amelyik azonban — az ország szegény népének tarisznyájából szívattyuzván fel a zsebbe

valót — a Pandora szelencéjének bőségével nyílik meg, nihelyt a tengeri és a szárazföldi katonaság és a Berchtold ur külügyi ficánkodásai számára kell a pénz. És van pénz egyéb célokra is.

A berettyóújfalusi nevezetes választáson történt állítólag, hogy huszonhat munkapárti szavazó összesen nyolcszáz-ezer korona kölcsönhöz jutott az állami vezetéssel működő Altruista Banknál. A tekintélyes kölcsönösszeg első három esztendőre szóló kamatjáért pedig állítóan a bihari munkapárt vállalta a szükséges garanciát.

Ilyen célokra van hát pénz Magyarországon. Volt is, lesz is mindig. A betegek rothadó szalmazsákokon sinylődnek, közveszélyes örültek magasra emelt fejszével járhatnak az utcákon, gyermekeknek szárai és ezrei nőhetnek fel anélkül, hogy megismerkednének az emberi agy legnemesebb termékével, a betűvel, orvosok husz krajcárért utazhatnak éjszakának idején hegyek hátán át a beteghez — mindez nem tesz semmit sem. Hiszen Berettyóújfalun a munkapárt legyőzte a többségben levő ellenzékét, Cifra Kálmánból — az lsten éltesse — képviselő lett, a kormánypárt számára ismét megmenekedett egy kerület és Ertsey Péter nemes politikai hagyományainak újra legitim munkapárti követője van.

Baj nincs. A legnagyobb pénztelenség, a belügyminiszter által dokumentált országos nyomor közepette is rotschildi és vanderbilti összegekkel vásárolják sorra a kerületeket Aradtól Biharig. Hogy a közigazgatás ezalatt rombadólnak mit törődnek ők azzal? — Nincs tébolyda az országban? — Van munka-

párt! — mondják ők diadallal és igazuk van.

Nincs tébolyda és nemsokára több kedélybeteg fog az utcákon szaladgálni, mint meggyőződött kormánypárti szavazó.

Ispotyától a kenyérig hiányzik mindenünk, csak egy az, ami hiánytalan, ami tökéletes: a kortespolitikának acélrugóira járó munkapárt. Ez tökéletesen funkcionál, az egész országban az egyetlen tökéletes és hiánytalan szerkezet. A magyar glóbusnak legfelső csucsán ül a munkapárt. Egyedül uralkodik minden fölött és egyedül való nagy jólétében mindent magába szív fel. És amíg ez a tökéletes párt van és működik, addig nincs hiány semmiben sem. Mindent, ami hiányzik, megelünk a munkapártban. Mindent, a kenyértől a tébolydáig. Mindent megelünk a munkapártban.

Sportnap — Baján.

Bajai Sport-Egylet 1913. évi augusztus hó 3-án megtartott uszóversenye szakadó esőben a nagyközönség meleg érdeklődése mellett zajlott le.

50 méteres gyermekverseny: I. Lázár Lajos 47:15 mp. (kis ezüst) II. Deutsch Pál 50:30 mp. (közép bronz) III. Grosz II. Lajos (kis bronz) IV. Berger Sándor (oklevél). — A hideg víz és eső miatt csak 6 induló.

4x50 m. gyorsstaféta: I. Műgyetemi AFC. győz a helyszínen összeállított Bajai staféta ellen (4 kis ezüst.)

100 m. mellúszó bajnokság 1913. évre: I. Borosi MAFC. 1:32 p. (nagy ezüst bajnoki szallagon) II. Boros Iván BSE. (köz. ezüst), III. Széchy MAFC. (kis e.), IV. Regéczy Arad Toldé (okl.). — Hat indulóval a nap legszebb mezőnye.

50 m. junior uszás: I. Heverth Szekszárdi SE. 37:15 mp. (köz. ezüst) II. Honatovics I.

Kristály-só

a legfinomabb és legtisztább hófehér asztali só, a legszigorúbb egészségügyi követelmények szerint előállítva.

A Kristály-só kapuát minden jobb fűszer- és csemegéjlesztben

A »KRISTÁLY-SÓ« a legfinomabb és legtisztább hófehér asztali só; az őrési és előállítási folyamat alatt semmilyen tisztatlanság nem érheti, mert valamennyi művelet — még a dobozok megtöltése is — műszaki uton, automatikus géperővel történik, emberi kézzel való érintés nélkül.

»KRISTÁLY-SÓ« egészség-ápoló és tápláló-erejű, a csontot, velőt, idegeket fejleszti, az étvágyat s emésztést elősegíti.

A »KRISTÁLY-SÓ« higiénikus jellege mellett antihigroszkopikus természetű is, tehát — ellentétben a közhasználatú sóval — nem szívja magába a levegőből nedvességet.

A »KRISTÁLY-SÓ« tehát nem áll össze, nem piszkolódik, hófehér kristály szemekben marad, miért is használata nemcsak a legégség sebb, hanem a legtakarékosabb sófogasztás.

Kristály-só

egészség-ápoló és tápláló-erejű! Nem áll össze s nem csomósodik! Étvény-gerjesztő! Emésztés segítő!

Ára dobozonként (1 kilogramm) 1 korona.

Kapható: Drescher Gyula kereskedésében Baján.

Zombori SE (köz. br.) III. Jámbor Béla (kis. bronz). — Az indulók száma hat.

100 m. gyorsuszó bajnokság 1913. évre: I. Dr. Belezsnay MAFC. 1:14 2/5 (nagy ezüst bajnoki szallagon), II. Kaszta Jenő Szegedi TK. (köz. e.) III. Shaáry Gyula (kis ezüst) Négy induló.

100 m. tételony versenyben az eső miatt 3 induló: I. Zuna MAFC. 15 mp. hátr. (kis e.) II. Rimanóczy MAFC. 17. mp. hátr. (kis br.)

100 m. hátuszó bajnokság 1913. évre 2 indulóval: I. Devich Bajai SE. 1:31 1/5 p. (nagy ezüst bajnoki szallagon) II. Ember I. MAFC.

50 m. hölgyversenyben a többi versenyző visszalépésével Kovács Mancsi 1:17 4/5 alatt uszott (kis. e.)

50 m. ifjúsági verseny 3 indulóval: I. Pottyondy Szekszárdi SE. (kis e.) II. Dénes J. Szekszárdi SC. (kis bronz).

4x50 m. vegyes staféta: I. Műegyetemi AFC. — győz a helyszínen összeszedett bajai és vidéki uszókkal szemben (4 kis ezüst).

Ezután 50 m távon Szentgróthy és Petronics a MAFC. tagjai a BSE. versenyén kívül szép küzdelmet produkáltak. 29 2/5 mp. alatt győztes Szentgróthyt a BSE. köz. e. emlékéremmel tüntette ki.

Ugyancsak köz. e. emlékérmeket kapott Denes K. MAFC. a bemutatott műugrásokért.

Délben kedélyes ebéd volt a Nemzeti Szállodában és délután football mérkőzés a sporttelepen a Szegedi TK. Csillag csapatával 5 : 1 (2 : 0) Baja javára elért eredménnyel. Bíró: Budnus (Bácska.) A már megszokott zápor dacára is 500-600 lelkes néző várta végig a csatások pályán lejátszott revanche mérkőzést, mely ismét Baja javára dőlt el.

A csapatnak nagy erőssége volt a most ideigazolt Bánovics, kinek Göncöl, Mayer, Donáth, Molnár, Papp, Nyiraty, Marossy-val való összejátéka szerezte meg a győzelmet és Bálint, Orcsics hátvédek valamint Antal kapus ügyessége mentette a sokszor veszedelmes schuttokat.

Este társas vacsora díjkiosztás és éppen oly népes, mint kedélyes táncestély volt a Nemzetiben, mely a reggeli órákban ért véget.

Itt jegyezzük meg, hogy a díjkiosztás alkalmával — melyen dr. Boross Józsefné, dr. Koller Imréné, Boros Margitka és Nyiraty Vici működtek közre kiosztattak az uszók által a BSE. keretén kívül gyűjtött Somogyi Emil, Tománovics György, dr. Koller Imre, Allaga Ottó, dr. Boros József és a Takarékpénztár által ajándékozott szép és értékes tiszteletdíjak is.

Bajai Sport-Egylet.

TELEFONHIREK.

Híreik 1913. augusztus 6.

Szenzációs fordulat a Désy-Lukács perben. Tisza befolyásolni igyekezett a tanukat.

A mai napon a Désy-Lukács perben szenzációs fordulat állott be. Ugyanis a kir. főügyész, aki a törvényszék ítéletét a táblához felebbezte, mai napon a felebbezést visszavonta azért, mert nem sikerült az a terv, hogy az ügy a tábla egyik befolyásolható tanácsához kerüljön. Így felő volt aztán, hogy Lukácsra a tábla ítélete másodszor rásüti a pa namista jelzőt s ezért inkább visszavonták a felebbezést.

Örgróf Pallavicini György tegnap Somogy-vármegye közgyűlésén nyíltan ki mondta azt, amit eddig mindenki csak suttogva emlegetett, hogy Tisza a Désy-Lukács per folyamán a tanukat felkereste és befolyásolta vallomásaikat. Tisza provokálni fogja Pallavicinit e kijelentéseért.

Danevot letartóztatták?

Szófiából jelentik, hogy Danev volt miniszterelnököt az új kormány letartóztatta, mert Danev állítólag nem számolt el azokkal a pénzekkel, melyek a rendelkezési alapot képezték.

NAPIHIREK.

Dunaszekcsői csendélet.

Dunaszekcsőn már megszokott dolgok a vasárnapi verekedések, egy-két betört fej, kissé mélyebbre eresztett bicska nem is megy náluk ritkaságszámba.

A hétfőre virradó éjszaka korcsmai verekedései azonban még Dunaszekcső ilyen tekintetben meglehetősen fásult népét is felizgatta. Ezen az éjjelen egyanis két gyilkosság is történt a kis faluban.

Az egyik a Mayer-féle korcsmában, ahol Farkas Istvánt szurta le Király J. napszámos, a másik eset Szarvas vendéglőben történt, ahol Shaffer Jánost szurta le egy szurással Kapelmayer István. Dr. Demény orvos mindkét esetben már csak a beállott halált konstatálta.

Eljegyzés. Szlivka Antal szabadkai mív. mozdonyvezető e hó 3-án eljegyezte Szerletics Etelkát, Szerletics Máttyás bajai szabómester leányát.

Meghosszabbított pályázati idő. Az újonnan rendszeresített két detektív és egy rendőri állásra f. 6. július hó 24-ére kiírt pályázat határidejét f. 6. augusztus hó 15-ig meghosszabbították.

Kiöntött szarvasok. A Duna áradása nap-nap után nagyobb mérvet ölt. A Pandur szigetet már egészen elöntötte az ár és az ott levő szarvasok így csoportosan menekülnek a szigetről a szeremlei határba, ahol a veteményekben óriási pusztításokat visznek véghez.

Elfogott tolvaj. Szabó Pál bajai lakos egész rendszeresen űzte a mezei tolvajlásokat. Mezei Máttyástól 42 kőve gabonát, Manhold Jenőtől burgonyát lopott. Ezenkívül egész csomó lopást követett el, míg végre a napokban rajtakapták és átadták a csendőrségnek.

A kóbor cigányok megrendszábralyozása. A kóborcigányok megrendszábralyozásának kérdésében nevezetes lépés történt. Rövid időn belül ugyanis életbe fog lépni a csendőrség számára kiadott új szolgálati utasítás, mely részletesen foglalkozik a cigánykaravánokkal szemben követendő eljárásokkal. Így az új szolgálati utasítás kötelezővé teszi a csendőrségnek, hogy állandóan felügyelet alatt tartsa a cigányokat és a legkisebb gyanu alapján is motozza meg a kocscikat. A kocsi átvizsgálása után a csendőrfőnöknek személyes motozás is kell tartania.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

- Kedd: »Nagy mama.« Daljáték Nádasyné Jolán jutalomjátéka.
Szerda: Utolsóelőtti előadás. Sinkó Gizit jutalomjátéka, csak felnőttek részére »Bella.«
Csütörtök: Utolsó előadás. Peterdy Etel, Molnár Janka, Káldor Dezső és Komlós Vilmos bucsufelvételei. »Sztrájkol a golya.« Vig operett.

SPORT.

Sport-Naptár.

- Auguszt. 10. délután 4 órakor atletikai és kerékpár-verseny.
Auguszt. 17. Pandursziget körül uszása és országúti kerékpár verseny.

ERNSZT JÓZSEF

segédnyomozó.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

„Robúr” Világot hódít!

Magyar gyártmány.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy üzletemet (Központi Szálló épületében) újonnan átalakítottam és saját készítményű cipőmmel dusan felszereltem. — Ugyiszintén abban a kellemes helyzetbe jutottam, hogy a világhírű „Robúr” cipőket Baja és környékére az egyedül elárulást megszereltem. A „ROBUR” cipők az eddigi összes gyártmányokat felülmúlják.

Robúr-cipő

formája, finomsága és tartóssága utolérhetetlen.

Kapható: SZILÁGYI SÁNDOR cipő-üzletében.
Főútlelet BAJA, (a „Központi” épületében.)
Fióküzlet BÁTASZÉKEN.

Megérkeztek a tavaszi újdonságok. „Robúr”-cipők a legkényesebb igényeket kielégítik

Zacherlin
 hilft großartig als un-
 reichlicher „Insectentöbter“

Baja: Drescher Gyula, Fleischmann Benő Fiai, Gludovátz Ferenc utóda, Cserba György,
 Sternfeld Vilmos, Stampfl Jenő, Honig Muki, ifj. Welisch Géza, Zwillinger Salamon.
Bácsalmás: Müller János, Rosenberg Adolf, Scherk Gyula.
Pátaszék: Mayer Gusztáv, Eichhardt József, Gocz Nepomuki János utóda Shier Ferenc.

Eladó zab.

Herman Samu bajai gabonakereskedő kép-
 viseletében dr. Fischer Jákó bajai ügyvéd
 által EGY WAGGON ZAB Bácsbokod állomá-
 sán folyó évi augusztus hó 6-án eladó.

Géphasznya kötődébe egy leány tanoncnak

fizetéssel felvétetik.
 Baja, Szt. Antal-utca 45. szám

Teljes ellátás.

Teljes ellátás, jó házikoszt,
 külön szobával, leginkább fel-
 nőitek részére kapható:
 Szent-László-utca 56. sz. alatt.

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

Eladó lóhere.

Kaszálni való lóhere eladó. Értekez-
 ni lehet Damjanich-utca 13 szám alatt.

Tanulót

megfelelő iskolai képzettséggel felvesz

ifj. Wagner Antal
 könyv- és papírkereskedő

Csinos,

független orosz hölgy

150.000 korona készpénzhozomány, ké-
 sőbb még nagyobb örökség, osztrák
 vagy magyar férjet óhajt. Csakis komoly
 ajánlkozók (vagyon, vallás mellékes)
 irjanak — de ne névtelenül — e címre:
 „HYMEN“ BERLIN 18.

Megfelelő iskolai képzettséggel bíró fiu

tanulóul

fizetéssel felvétetik

Nánay Lajos könyvnyomdájában

Baja, Tóth Kálmán-tér.

NÁNAY LAJOS
 ■■ KÖNYVNYOMDÁJA ■■

BAJA GRÓF
 ■ ZICHY ■
BÓDOG-TÉR

■ ELVÁLLAL MINDEN E
 SZAKMABA VAGÓ MUN-
 KÁT CSINOS KIVITEL-
 BEN JUTÁNYOS ÁRBAN.

Hirdetések jutányosan vétetnek fel.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Utólérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknek, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést, Torokgyuladást, rekedtséget és gégebajokat megszüntet, valamint lázt, különösen jóhatású gyomorgörcs és kólika ellen. Gyógyhatású anyag és a lestsü bántalmaknál, tisztítja a veseket, eivagygyerjesztó, elősegíti az emésztést. Kitiinben bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbűznel, valamint az összes szájs- és fogbetegségek, büffögés ellen, megszünteti a száj vagy gyomoriot eredő bűzt. Jó hatású pantiikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebet, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitünő hatású. Minden háznál különösen influenza, kölera vagy más járványoknál keznél legyen.

12 kis, v 6 dupla, v 1 nagy specialitíveg 5-60 korona. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény.

Irjunk: THIERRY A. Órangyal-gyógytárának PREGRADA, Rohitsch mellett.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyerekágyas nőknél fájo emlíok, tejmegindítás, rekedés, emlökeményítés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt veftagok, csontszu, fekélyek, ütés, szuras, lövés, vágás vagy zuzódás által okozott sebeknél kitünő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, seret tüske stb., kinövesek, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körömgüülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknek előforduló fölfekvéseknek, vérkeleéseknél, fülfolysánnál, valamint kipállás esetén csecsemőknek stb. jó hatású.

2 tégely ára K 3.80 a pénz előzetes beküldése vagy utáevét mellett kapható.

Budapestben kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszeritárában. Nagyban: Thalmyer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Testv. drogueriákban. Ahol nincs lórakat rendeljünk közvetlenül:

THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárából PREGRADA (Rohitsch-Sauerbrunn mellett)

Zongorák és Pianinók

esakis elsőrangú gyártmányok — Laubberger és Gloss, Geser Ferenc

továbbá Neuburger Adolf gyáraiból — kaphatók:

ifj. Wagner Antalnál
Baján,

a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett minden árfelemelés nélkül. 10 éves jótállás.

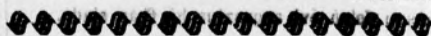
SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGÚ!

MINDENÜTT
KAPHATÓ!

Basbeton oszlop

a legjobb és legolcsóbb kerítés-oszlop elpusztíthatatlan. Bármilyen méretben készül.

Terrenol

az egyedüli tűzálló asbest cement pilla állandóan raktáron van.

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá-, cementáru- és műkőgyára.
Baja.

HIRDETÉSEK

a

szervezőségben vétetnek fel

Nyomatott Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján.

